

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	<b>Zasady oceniania rozwiązań zadań</b>
<i>Egzamin:</i>	<b>Egzamin maturalny</b>
<i>Przedmiot:</i>	<b>Historia</b>
<i>Poziom:</i>	<b>Poziom rozszerzony</b>
<i>Formy arkusza:</i>	MHI-R1_1P-202, MHI-R1_2P-202, MHI-R1_3P-202, MHI-R1_4P-202, MHI-R1_7P-202, MHI-R1-Q1P-202
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin dodatkowy – czerwiec 2021 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	2021 r.

**Uwagi:**

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.

**Zadanie 1. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021 <sup>1</sup>	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	2. Cywilizacje Bliskiego Wschodu. Zdający: 2) charakteryzuje strukturę społeczeństwa i system wierzeń w Egipcie. (G)

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie z odwołaniem do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie**

Władza faraona w starożytnym Egipcie miała charakter boski (pochodziła od bogów). Potwierdza to źródło 1., w którym Amenhotep II jest przedstawiony jako ten, któremu władzę nad całym światem powierzył bóg Ammon. Podobnie na ilustracji rzeźby (źródło 2.), faraon Mykerinos jest ukazany jako równy bogom i cieszący się ich uznaniem (bogini Hathor trzyma go za rękę).

**Zadanie 2.1 (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	I. Starożytność. 4. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne w Rzymie republikańskim i w cesarstwie rzymskim.

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie różnicy.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

<sup>1</sup> Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, z późn. zm.).

**Przykładowe rozwiązanie**

Cezar walcząc o władzę i chcąc zmienić ustrój państwa na monarchiczny nie docenił nienawiści Rzymian do monarchii oraz siły arystokracji; August utrzymywał pozory republiki, nie wywyższał się, używał skromnego tytułu princepsa [pierwszego senatora], odwoływał się do senatu.

**Zadanie 2.2 (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	I. Starożytność. 4. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne w [...] i w cesarstwie rzymskim.

**Zasady oceniania**

1 pkt – za podanie dwóch prawidłowych nazw.  
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

August – pryncypat  
Dioklecjan – tetrarchia

**Zadanie 3. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	I. Starożytność. 4. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 2) opisuje zmiany w położeniu religii chrześcijańskiej w państwie rzymskim (od religii prześladowanej, poprzez tolerowaną, do panującej).

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do symboliki wybranej monety.  
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: C

Przykładowe uzasadnienie: *Edykt mediolański wprowadzał tolerancję religijną w cesarstwie rzymskim – na monecie oznaczonej literą C jest zaprezentowany symbol chrześcijański, tzw. chrystogram złożony z dwóch pierwszych greckich liter słowa Chrystus (X, P).*

#### Zadanie 4. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	II. Średniowiecze. 1. Bizancjum i Zachód a świat islamu. Zdający: 1) charakteryzuje kręgi kulturowe: łaciński, bizantyjski i arabski.

#### Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Przykładowe rozwiązanie

Św. Grzegorz w przytoczonej opinii zachęca, aby pogańskie obrzędy i miejsca kultu religijnego chrześcijaństwo przejęło na swój użytek, zyskując tym samym uznanie pogan dla nowej religii (mechanizm zastąpienia).

#### Zadanie 5.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	II. Średniowiecze. 3. Europa w okresie krucjat. Zdający: 2) charakteryzuje polityczne, społeczno-gospodarcze i religijne uwarunkowania oraz ocenia skutki wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej [...].

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłową ocenę wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: *nie*

Przykładowe uzasadnienie: *Na mapie wszystkie państwa krzyżowców są zaznaczone jako lenna Królestwa Jerozolimskiego. W tekście jest opisana inna sytuacja – tylko Hrabstwo Trypolis i Hrabstwo Edessy są w lennej zależności od Królestwa Jerozolimskiego, Księstwo Antiochii jest formalnie lennem Bizancjum.*

**Zadanie 5.2. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	II. Średniowiecze. 2. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 4) charakteryzuje funkcjonowanie władzy, struktur społecznych i gospodarki w systemie feudalnym. 3. Europa w okresie krucjat. Zdający: 2) charakteryzuje polityczne, społeczno-gospodarcze i religijne uwarunkowania oraz ocenia skutki wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej [...].

**Zasady oceniania**

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Feudalizm / system lenny

**Zadanie 6. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	II. Średniowiecze. 2. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 2) [...] porównuje ideę cesarstwa karolińskiego z ideą cesarstwa Ottonów.

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: *ottońskiej*

Przykładowe uzasadnienie: *Na miniaturze została przedstawiona w sposób symboliczny idea cesarstwa Ottona III, który chciał utworzyć uniwersalne cesarstwo chrześcijańskie złożone z czterech równoprawnych obszarów (Romy, czyli Italii; Gallii, czyli Francji; Germanii, czyli Niemiec i Sclavinii, czyli Słowiańszczyzny). W koncepcji karolińskiej Słowiańszczyzna nie była uwzględniona.*

### Zadanie 7. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	II. Średniowiecze. 5. Polska w okresie rozbitcia dzielnicowego. Zdający: 3) charakteryzuje proces przewyciężenia rozbitcia politycznego ziem polskich, ze wskazaniem na rolę władców i Kościoła.

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Przykładowe rozwiązanie

Na drzeworycie zostały przedstawione sceny związane z legendą męczeńskiej śmierci biskupa Stanisława, który – według tradycji – został zabity i poćwiartowany przez króla Bolesława Śmiałego. Jego ciało cudownie zrosło się, co stało się symbolem i zapowiedzią zjednoczenia ziem polskich w okresie rozbitcia dzielnicowego w XIII wieku.

### Zadanie 8.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	II. Średniowiecze. 7. Polska w XIV–XV w. Zdający: 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w XIV–XV w.; 4) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej.

#### Zasady oceniania

1 pkt – za podanie dwóch prawidłowych nazw.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

- ziemia pomorska [Pomorze Gdańskie]
- ziemia chełmińska
- ziemia michałowska
- ziemia dobrzyńska

**Zadanie 8.2. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego [...].</p>	<p>II. Średniowiecze. 7. Polska w XIV–XV w. Zdający: 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w XIV–XV w.; 4) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej.</p>

**Zasady oceniania**

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

B

**Zadanie 9. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.</p>	<p>III. Dzieje nowożytne. 2. Europa w XVI–XVII w. Zdający: 2) wyjaśnia polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturowe uwarunkowania i następstwa reformacji, opisując główne nurty i postaci; charakteryzuje reformę Kościoła katolickiego.</p>

**Zasady oceniania**

1 pkt – za podanie po jednym przykładzie zalety i wady.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie**

Zaleta: świadomy wybór króla przez elektorów jest lepszy, niż zdawanie się na rządzenie losu w przypadku dziedziczenia tronu.

Wada: wybór obcego kandydata jest ryzykowny, gdyż nie znamy go dokładnie; nie można ocenić jego prawdziwych cech charakteru.

### Zadanie 10. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 2. Europa w XVI–XVII w. Zdający: 6) opisuje następstwa rewolucji angielskich.

#### Zasady oceniania

- 1 pkt – za podanie prawidłowej nazwy wraz z wyjaśnieniem.  
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Nazwa: rewolucja angielska

Wyjaśnienie: Podjęta przez parlament decyzja oznaczała zmianę ustroju Anglii z monarchicznego na republikański.

### Zadanie 11. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 2. Europa w XVI–XVII w. Zdający: 6) opisuje następstwa rewolucji angielskich.

#### Zasady oceniania

- 1 pkt – za podanie prawidłowej nazwy.  
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Nazwa: merkantylizm



**Zadanie 12.1. (0–1)**

<b>Wymagania egzaminacyjne 2021</b>	
<b>Wymaganie ogólne</b>	<b>Wymaganie szczegółowe</b>
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 6. Rzeczpospolita w XVIII w. Reformy oświeceniowe i rozbiory. Zdający: 1) charakteryzuje politykę Rosji [...] wobec Rzeczypospolitej i wskazuje przejawy osłabienia suwerenności państwa polskiego; 2) charakteryzuje działania zmierzające do naprawy Rzeczypospolitej i walkę zbrojną o utrzymanie niepodległości w drugiej połowie XVIII w.

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie celu.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie**

Celem Katarzyny II było zachowanie anachronicznego ustroju Rzeczypospolitej pod kontrolą Rosji (uniemożliwienie wprowadzenia zmian).

**Zadanie 12.2. (0–1)**

<b>Wymagania egzaminacyjne 2021</b>	
<b>Wymaganie ogólne</b>	<b>Wymaganie szczegółowe</b>
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 6. Rzeczpospolita w XVIII w. Reformy oświeceniowe i rozbiory. Zdający: 1) charakteryzuje politykę Rosji [...] wobec Rzeczypospolitej i wskazuje przejawy osłabienia suwerenności państwa polskiego; 2) charakteryzuje działania zmierzające do naprawy Rzeczypospolitej i walkę zbrojną o utrzymanie niepodległości w drugiej połowie XVIII w.

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: C

Przykładowe uzasadnienie: Przyznanie równych praw dysydemtom (innowiercom) mogło budzić sprzeciw polskiej, w większości katolickiej szlachty, ponieważ dawało Rosji pretekst do ingerencji w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej.

**Zadanie 12.3. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.</p>	<p>III. Dzieje nowożytne. 6. Rzeczpospolita w XVIII w. Reformy oświeceniowe i rozbiory. Zdający: 1) charakteryzuje politykę Rosji [...] wobec Rzeczypospolitej i wskazuje przejawy osłabienia suwerenności państwa polskiego; 2) charakteryzuje działania zmierzające do naprawy Rzeczypospolitej i walkę zbrojną o utrzymanie niepodległości w drugiej połowie XVIII w.</p>

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłową odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Konfederacja barska [w Barze]

**Zadanie 13.1. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.</p>	<p>III. Dzieje nowożytne. 5. Oświecenie, absolutyzm oświecony i rewolucje XVIII w. Zdający: 5) porównuje przyczyny oraz charakter rewolucji amerykańskiej i francuskiej.</p>

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie**

Bilans handlowy w okresie 1745–1775 był korzystny dla Anglii, ponieważ eksportowała do swoich kolonii w Ameryce Północnej znacznie więcej towarów, niż importowała [kolonie były dla Anglii rynkiem zbytu].

**Zadanie 13.2. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 5. Oświecenie, absolutyzm oświecony i rewolucje XVIII w. Zdający: 5) porównuje przyczyny oraz charakter rewolucji amerykańskiej i francuskiej.

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie**

Przyczyną gwałtownego załamania się wymiany handlowej między koloniami a metropolią angielską był wybuch wojny o niepodległość kolonii w Ameryce Północnej.

**Zadanie 14.1. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	IV. Wiek XIX. 1. Europa napoleońska. Zdający: 4) charakteryzuje decyzje kongresu wiedeńskiego, z uwzględnieniem sprawy polskiej.

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie różnicy.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Terytorium A (Wielkie Księstwo Poznańskie) było częścią Prus z ograniczoną autonomią. Terytorium C (Wolne Miasto Kraków) było państwem niezależnym, nad którym opiekę sprawowały trzy mocarstwa: Rosja, Prusy i Austria.

### Zadanie 14.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych.

#### Zasady oceniania

- 1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.  
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: C

Przykładowe uzasadnienie:

Wolne Miasto Kraków [Rzeczpospolita Krakowska] została zlikwidowana na skutek nieudanego powstania z 1846 roku. Obszar tego państwa został wcielony do cesarstwa austriackiego.

### Zadanie 15.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych.

#### Zasady oceniania

- 1 pkt – za prawidłową nazwę.  
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Zasada suwerenności narodu

**Zadanie 15.2. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych.

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie**

Królestwo Polskie zerwało unię personalną z Rosją, co stało się bezpośrednią przyczyną wybuchu wojny między oboma państwami. [Stała się przyczyną agresji rosyjskiej, która doprowadziła do stłumienia powstania listopadowego].

**Zadanie 16.1. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych.

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłową nazwę.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Powstanie styczniowe

### Zadanie 16.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	IV. Wiek XIX. 5. Społeczeństwo polskie w okresie zaborów w XIX w. Zdający: 1) wyjaśnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny odmiennego rozwoju gospodarczego ziem polskich w trzech zaborach;

#### Zasady oceniania

- 1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.  
 0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie:

Galicja, dzięki prowadzonej przez konserwatystów i hr. Gołuchowskiego polityce, uzyskała szeroką autonomię w ramach monarchii austro-węgierskiej.

### Zadanie 17. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	IV. Wiek XIX. 3. Ideologie XIX w. Zdający: 2) wyjaśnia związki pomiędzy ideologiami liberalnymi i nacjonalistycznymi a europejskimi ruchami niepodległościowymi i zjednoczeniowymi [...].

#### Zasady oceniania

- 1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie różnicy z odwołaniem do elementów graficznych.  
 0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Przykładowe rozwiązanie

Garibaldi był radykałem, dążył do zjednoczenia drogą działań militarnych (siłowych) (np. wyprawa tysiąca) i rewolucji społecznej – jego postawę charakteryzują haki, za pomocą których chce naciągnąć but symbolizujący Półwysep Apeniński. Cavour bardziej ufał dyplomatycznym zabiegom – mydło (łagodny sposób na wciągnięcie buta) w tym przypadku ma stanowić alternatywę dla rozwiązania proponowanego przez Garibaldięgo.

**Zadanie 18. (0–1)**

<b>Wymagania egzaminacyjne 2021</b>	
<b>Wymaganie ogólne</b>	<b>Wymaganie szczegółowe</b>
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	V. Wiek XX. 1. I wojna światowa i rewolucje w Rosji. Zdający: 5) wyjaśnia zmiany zachodzące w polityce mocarstw wobec sprawy polskiej. 39. Sprawa polska w I wojnie światowej. Zdający: 1) charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej oraz opisuje poglądy zwolenników różnych orientacji politycznych. (G)

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: tak

Przykładowe uzasadnienie:

*Akt 5 listopada* został wydany przez cesarzy Niemiec i Austro-Węgier w 1916 roku. Zapowiadał utworzenie Królestwa Polskiego o bliżej nieokreślonych granicach i ustroju, celem było pozyskanie polskiego rekruta. Rysunek ukazuje białego orła w koronie (symbol Królestwa Polskiego) wypuszczonego z klatki rosyjskiej (krzyż prawosławny), wyzwolicielami są dwaj żołnierze – niemiecki (pikielhauba) i austriacki (charakterystyczna czapka).

**Zadanie 19.1. (0–1)**

<b>Wymagania egzaminacyjne 2021</b>	
<b>Wymaganie ogólne</b>	<b>Wymaganie szczegółowe</b>
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	III. Dzieje nowożytne. 2. Europa w XVI–XVII w. Zdający: 7) [...] rozpoznaje główne dokonania epoki baroku.

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłową nazwę.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

barok

### Zadanie 19.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.</p>	<p>V. Wiek XX. 1. I wojna światowa i rewolucje w Rosji. Zdający: 2) przedstawia genezę i charakteryzuje przebieg rewolucji rosyjskich w 1917 r.  2. Odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 2) charakteryzuje i ocenia postanowienia traktatu wersalskiego [...]. (PP)</p>

#### Zasady oceniania

1 pkt – za podanie dwóch prawidłowych nazw.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Źródło 1.: rewolucja bolszewicka (październikowa)

Źródło 2.: podpisanie traktatu wersalskiego

### Zadanie 20.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.</p>	<p>V. Wiek XX. 5. II Rzeczpospolita. Społeczeństwo, gospodarka, kultura. Zdający: 1) charakteryzuje i ocenia dorobek gospodarczy II Rzeczypospolitej. 13. Polska w latach 1944–1948. Zdający: 13) rozpoznaje charakterystyczne cechy okresu odbudowy i przebudowy gospodarki, z uwzględnieniem reformy rolnej [...].</p>

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.



**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: źródło 1

Przykładowe uzasadnienie:

W źródle 1. jest mowa o terytorium II Rzeczypospolitej, o czym świadczą wymienione tam nazwy województw kresowych, np. nowogródzkiego, poleskiego czy wołyńskiego. W źródle 2. jest już informacja o parcelacji majątków będących własnością obywateli Rzeszy Niemieckiej, więc dotyczy ten akt prawny reformy rolnej z 1944 roku.

**Zadanie 20.2. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	V. Wiek XX. 5. II Rzeczpospolita. Społeczeństwo, gospodarka, kultura. Zdający: 1) charakteryzuje i ocenia dorobek gospodarczy II Rzeczypospolitej. 13. Polska w latach 1944–1948. Zdający: 13) rozpoznaje charakterystyczne cechy okresu odbudowy i przebudowy gospodarki, z uwzględnieniem reformy rolnej [...].

**Zasady oceniania**

1 pkt – za podanie jednego podobieństwa i jednej różnicy.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie**

Podobieństwo: W obu dokumentach jest mowa o tym, że celem reformy rolnej było tworzenie pełnorolnych gospodarstw z gospodarstw karłowatych i tworzenie nowych gospodarstw.

Różnica: W obu dokumentach są inne wielkości gospodarstw, które miały podlegać parcelacji.

**Zadanie 21.1. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	V. Wiek XX. 4. Odbudowa niepodległości i życie polityczne II Rzeczypospolitej. Zdający: 3) opisuje główne ugrupowania polityczne II Rzeczypospolitej, ich aktywność w życiu politycznym oraz przywódców.

### Zasady oceniania

1 pkt – za wyjaśnienie związku przyczynowo-skutkowego.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Przykładowe rozwiązanie

W źródle 1. została zaprezentowana deklaracja władz państwowych odnośnie wyciągnięcia konsekwencji wobec liderów partii opozycyjnych. Źródło 2. Ilustruje w sposób satyryczny realizację owej deklaracji. Przywódcy opozycji zostali bowiem aresztowani, oskarżeni i skazani na więzienie, karę odbywali w Brześciu nad Bugiem.

### Zadanie 21.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	V. Wiek XX. 4. Odbudowa niepodległości i życie polityczne II Rzeczypospolitej. Zdający: 3) opisuje główne ugrupowania polityczne II Rzeczypospolitej, ich aktywność w życiu politycznym oraz przywódców.

### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

Centrolew – sojusz partii centrowych i lewicowych zawiązany w 1929.

[PSL „Wyzwolenie”, PSL „Piast”, Narodowa Partia Robotnicza, PPS, Stronnictwo Chłopskie, Polskie Stronnictwo Chrześcijańskiej Demokracji].

### Zadanie 22.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	V. Wiek XX. 14. Polska w latach 1948–1956. Zdający: 2) charakteryzuje system polityczny i społeczno-gospodarczy Polski w okresie stalinowskim;

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.  
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: tak

Przykładowe uzasadnienie: Proces kurii krakowskiej i zawieszenie gazety, potem wstrzymanie numeru z powodu opublikowania tylko kurtuazyjnej informacji o śmierci Stalina wiązało tygodnik z losem prymasa, który wkrótce został uwięziony.

**Zadanie 22.2. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	V. Wiek XX. 14. Polska w latach 1948–1956. Zdający: 2) charakteryzuje system polityczny i społeczno-gospodarczy Polski w okresie stalinowskim.

**Zasady oceniania**

1 pkt – za podanie prawidłowego imienia i nazwiska.  
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Stefan Wyszyński

**Zadanie 23.1. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego [...].	V. Wiek XX. 15. Polska w latach 1956–1980. Zdający: 4) charakteryzuje relacje państwo-Kościół i ocenia rolę Kościoła w życiu społecznym;

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłową odpowiedź.  
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

1978

### Zadanie 23.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	V. Wiek XX. 15. Polska w latach 1956–1980. Zdający: 4) charakteryzuje relacje państwo-Kościół i ocenia rolę Kościoła w życiu społecznym; 5) charakteryzuje kulturę i życie codzienne w Polsce Ludowej.

#### Zasady oceniania

1 pkt – za sformułowanie dwóch argumentów.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Przykładowe rozwiązanie

- Istotą przekazu informacyjnego było manipulowanie informacjami, o czym świadczy wskazówka na temat sposobu komentowania relacji z inauguracji pontyfikatu Jana Pawła II.
- Unikanie informacji niewygodnych lub dwuznacznych, które mogłyby spowodować niezadowolenie radzieckich władz.

### Zadanie 24. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	V. Wiek XX. 12. Europa Środkowo-Wschodnia po II wojnie światowej. Zdający: 2) wyjaśnia przyczyny zmian w polityce zagranicznej ZSRR i w polityce wewnętrznej państw satelickich ZSRR po 1956 r.; 4) wyjaśnia przyczyny rozpadu ZSRR i bloku wschodniego.

#### Zasady oceniania

1 pkt – za wyjaśnienie zawierające interpretację co najmniej dwóch elementów graficznych

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Przykładowe rozwiązanie

Rysunek jest krytycznym komentarzem do polityki *pieriestrojki* (przebudowy), którą zapoczątkował Michaił Gorbaczow (widoczny na rysunku). Ta polityka ukazana jest jako działanie inicjujące przewracanie się kostek domina, co w konsekwencji doprowadzi do upadku Związku Radzieckiego (skrót CCCP).

**Zadanie 25. (0–12)**

**Temat 1.** Scharakteryzuj i oceń zasady funkcjonowania demokracji ateńskiej. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe (s. 23–24).

<p>I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...] dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.</p>	<p>IV. Starożytność. 2. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnej Grecji. Zdający: 1) charakteryzuje geograficzne uwarunkowania cywilizacji greckiej; 2) porównuje formy ustrojowe greckich polis; 3) rozpoznaje dokonania kulturowe Greków w dziedzinie architektury, rzeźby, teatru, literatury, filozofii, nauki i identyfikuje je z ich twórcami; 4) identyfikuje dziedzictwo kultury greckiej w dorobku kulturowym Europy.</p>
--	---

**Kryteria oceniania**

Poziom IV (9–12 pkt)	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty,</li> <li>• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji;</li> <li>• trafnie i w pełni wykorzystał materiał źródłowy,</li> <li>• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe;</li> <li>• sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.</li> </ul>
Poziom III (6–8 pkt)	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii,</li> <li>• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe,</li> <li>• przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym,</li> <li>• w większości wykorzystał materiał źródłowy,</li> <li>• podjął próbę formułowania wniosków.</li> </ul>

Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu,</li> <li>• podjął próbę uporządkowania podanej faktografii,</li> <li>• podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych,</li> <li>• podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy.</li> </ul>
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> <li>• w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, nawiązując do treści zawartych w materiale źródłowym,</li> <li>• podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi,</li> <li>• poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni,</li> <li>• podjął nieudolną próbę wykorzystania materiałów źródłowych.</li> </ul>

**Temat 2.** Omów genezę, postanowienia i skutki unii polsko-litewskich do końca XV wieku. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe (s. 24–25).

<p>I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...] dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.</p>	<p>IV. Średniowiecze. 7. Polska w XIV–XV w. Zdający: 1) opisuje rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV–XV w.; 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w XIV–XV w.</p>
--	--

**Kryteria oceniania**

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty,</li> <li>• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji;</li> <li>• trafnie i w pełni wykorzystał materiał źródłowy,</li> <li>• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe;</li> <li>• sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.</li> </ul>
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii,</li> <li>• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe,</li> <li>• przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym,</li> <li>• w większości wykorzystał materiał źródłowy,</li> <li>• podjął próbę formułowania wniosków,</li> <li>• podjął próbę oceny.</li> </ul>
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu,</li> <li>• podjął próbę uporządkowania podanej faktografii,</li> <li>• podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych,</li> <li>• podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy.</li> </ul>
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> <li>• w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, nawiązując do treści zawartych w materiale źródłowym,</li> <li>• podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi,</li> <li>• poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni,</li> <li>• podjął nieudolną próbę wykorzystania materiałów źródłowych.</li> </ul>

**Temat 3.** Królewski majestat a szlachecka wolność. Przedstaw stosunki między władzą królewską a szlachtą w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w okresie panowania Wazów.

<p>I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.</p>	<p>III. Dzieje nowożytne</p> <p>4. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVII w. Ustrój, społeczeństwo i kultura. Zdający: 2) wyjaśnia przyczyny kryzysów wewnętrznych oraz załamania gospodarczego Rzeczypospolitej w XVII w; 3) ocenia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego na tle europejskim; 4) charakteryzuje proces oligarchizacji życia politycznego Rzeczypospolitej; 5) charakteryzuje sarmatyzm jako ideologię i styl życia polskiej szlachty [...].</p>
---	---

### Kryteria oceniania

<p>Poziom IV (9–12 pkt)</p>	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zajął stanowisko i w pełni je uargumentował w różnych aspektach (politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym),</li> <li>• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji,</li> <li>• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe,</li> <li>• sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.</li> </ul>
<p>Poziom III (6–8 pkt)</p>	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii,</li> <li>• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe,</li> <li>• przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym,</li> <li>• podjął próbę formułowania wniosków,</li> <li>• podjął próbę oceny.</li> </ul>
<p>Poziom II (3–5 pkt)</p>	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu,</li> <li>• podjął próbę uporządkowania podanej faktografii,</li> <li>• podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.</li> </ul>
<p>Poziom I (1–2 pkt)</p>	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu,</li> <li>• podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi,</li> <li>• poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.</li> </ul>



**Temat 4.** Scharakteryzuj gospodarcze i społeczne przyczyny oraz następstwa podbojów kolonialnych państw europejskich w Azji i Afryce w XIX wieku.

<p>I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.</p>	<p>IV. Wiek XIX. 1. Europa i świat w XIX w. Zdający: 2) analizuje [...] gospodarcze i społeczne przyczyny oraz następstwa podbojów kolonialnych państw europejskich w Azji i Afryce.</p>
---	--

### Kryteria oceniania

<p>Poziom IV (9–12 pkt)</p>	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>zajął stanowisko i w pełni je uargumentował w różnych aspektach (politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym),</li> <li>poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji,</li> <li>poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe,</li> <li>sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.</li> </ul>
<p>Poziom III (6–8 pkt)</p>	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii,</li> <li>w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe,</li> <li>przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym,</li> <li>podjął próbę formułowania wniosków,</li> <li>podjął próbę oceny.</li> </ul>
<p>Poziom II (3–5 pkt)</p>	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu,</li> <li>podjął próbę uporządkowania podanej faktografii,</li> <li>podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.</li> </ul>
<p>Poziom I (1–2 pkt)</p>	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu,</li> <li>podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi,</li> <li>poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.</li> </ul>

**Temat 5.** Przymrozki i odwilże. Oceń politykę władz komunistycznych wobec twórców kultury w latach 1945–1989.

<p>I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.</p>	<p>IV. Wiek XX. 14. Polska w latach 1948–1956. Zdający: 4) charakteryzuje zjawisko socrealizmu w literaturze i sztuce. 15. Polska w latach 1956–1980. Zdający: 5) charakteryzuje kulturę [...] w Polsce ludowej.</p>
---	--

### Kryteria oceniania

<p>Poziom IV (9–12 pkt)</p>	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zajął stanowisko i w pełni je uargumentował w różnych aspektach (politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym),</li> <li>• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji,</li> <li>• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe,</li> <li>• sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.</li> </ul>
<p>Poziom III (6–8 pkt)</p>	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii,</li> <li>• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe,</li> <li>• przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym,</li> <li>• podjął próbę formułowania wniosków,</li> <li>• podjął próbę oceny.</li> </ul>
<p>Poziom II (3–5 pkt)</p>	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu,</li> <li>• podjął próbę uporządkowania podanej faktografii,</li> <li>• podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.</li> </ul>
<p>Poziom I (1–2 pkt)</p>	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu,</li> <li>• podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi,</li> <li>• poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.</li> </ul>